

BUTLLETÍ

de l'associació cultural catalana als països nòrdics
"les quatre barres"

ANY 1982

NÚM. 16

BUTLLETÍ
de l'Associació Cultural Catalana
als Països Nòrdics
LES QUATRE BARRES

Tidskrift (Publicació) : ISSN 0349-6120
Utgivare (Editor) : Les Quatre Barres
Humlegårdsgatan 17 2tr ö.g.
114 46 Stockholm
Suècia
Postgirokonto
(Compte Corrent Postal): 970916-3, c/o Cebrian
Stockholm
Ansvarig utgivare
(Editor responsable) : Ramon Cavaller
Redaktör
(Cap de redacció) : Ramon Bohigas

ooooo000ooooo

SUMARI

Editorial	3
Notícies	4
Kulturella nyheter från de Katalanska länderna	5
Correu	15
Estat de Caixa	19
L'Artista col.laboradora en aquest número:	
Barbro Runefelt-Taltavull	21
Viatgers escandinaus als Països Catalans	25
Llista d'adreces de socis	29
Mots encreuats	38

EDITORIAL

Quan aquest darrer butlletí de 1982 arribi a les mans dels lectors haurem ja estrenat un nou any. Pels que vivim a Escandinàvia, aquests dies de festa que separen l'any vell del nou no són tan sols unes dates de calendari amb números vermells.

Acabem de deixar al darrera nostre els dies més curts de l'any, és a dir, els dies més foscos. L'obscuritat dels primers dies de l'hivern té molt de positiu: ens obliga a mirar la vida de molt a prop, a tancar-nos una mica en nosaltres mateixos.

Això no té res a veure amb l'egocentrisme i l'aïllament. Tot el contrari. És el camí més curt per arribar a les altres persones. De la mateixa forma que el poble que té més probabilitats d'ésser universal no és ni l'imperi ni el poble multinacional sinó el que arriba als altres a través del coneixement i l'estima de la seva pròpia nació.

J.M.

NOTÍCIES

ELS DIES 13 i 14 DE NOVEMBRE propassats actuaren al Museu d'Art Modern d'Estocolm el TEATRE DE LA CLACA de Barcelona. L'espectacle presentat era una antologia dels muntatges de la companyia compresos entre el 1970 i el 1978.

Demostraren un alt nivell artístic i el públic aplaudí molt i va respondre molt positivament.

*

EL CONSELL DIRECTIU de Les Quatre Barres es reuní aquesta tardor el 8 d'octubre, 11 de novembre i 9 de desembre en el local de l'associació.

*

EDICIONI GALLIZZI, Via Venezia 5, Sàssar, Sardenya, ha publicat el llibre d'Eduard Toda i Güell (el promotor de la restauració del Monestir de Poblet) "L'Alguer, un popolo catalano d'Italia", amb la traducció i notes a cura de Rafael Caria. Es una obra d'un interès extraordinari i molt ben documentada.

*

ARTESANIA CATALANA.- Tenim plans d'organitzar una exposició d'artesanía dels Països Catalans a Estocolm. Donada l'envergadura d'aquest projecte necessitem més gent interessada a col.laborar-hi.

Petits i grans, joves i vells, sou tots benvinguts!.
Truqueu a en Joaquim Masoliver, Tel. 08/32 84 45.

KULTURELLA NYHETER FRÅN DE KATALANSKA LÄNDERNA

Allmänt

I STADEN ALGUER (Alguero på italienska) på Sardinien har i höst startats en ny katalansk skola. Den skall undervisa alla intresserade i att tala och skriva på korrekt algueriska (en variant av katalanskan). Sedan staden koloniserades av katalaner på 1400-talet har den bevarat sitt katalanska språk.

*

KATALANSKANS, baskiskans och galiciskans ställning i skolundervisningen i sina geografiska områden diskuterades på ett Seminarium om minoritetspråken i Spanien. Seminariet ägde rum i Sitges i månadsskiftet september-oktober i år, med 130 deltagare från Galicien, Baskien, Katalonien, Bälearerna och Valenciaregionen. Sedan 1978, då det efter Francodiktaturen åter blev tillåtet att undervisa i katalanska, har alla skolor i de Katalanska länderna börjat med lektioner i katalanska. Det finns dock fortfarande få statliga skolor där alla lektioner hålls på katalanska (25%). Bland de privata skolorna är siffran högre (53%).

*

INTRESSET för den katalanska kulturen växer i Europa. Det har tydligt visats under det Sjätte Internationella Seminariet om Katalanskt Språk och Kultur som ägde rum i höst i Rom. Över två hundra deltagare från hela Europa debatterade och föreläste i fem dagar om klassiska och moderna katalanska författare, historia och lingvistik.

*

FÖRSKOLORNA PÅ KATALANSKA i Catalunya-Nord (den franska Roussillonregionen) anordnade i år en höstsalong i Perpinyäs (Perpignan på franska) Stadshus med syfte att

samla medel till att säkra sin överlevnad. Trettiofem konstnärer överlämnade egna verk till utställningen, som blev en framgång. Dessa skolor i Nordkatalonien får inga subventioner från de franska myndigheterna. I de statliga skolorna, som är kostnadsfria, bedrivs undervisningen på franska utan hänsyn till att befolkningens modersmål är katalanska.

*

RADIO PÅ KATALANSKA har funnits nu i flera år i de Katalanska länderna. Däremot förbjuder den spanska lagstiftningen internationella radiosändningar från Spanien på katalanska. Bara för något år sedan kunde Radio Olot, en lokal station med tillstånd bara för att utnyttja en sändare med begränsad styrka, nå Nordkatalonien och Occitanien, på andra sidan av Pyrenéerna tack vare en radiolänk. Den installerades på privat initiativ på franskt territorium. Detta tolererades inte av den franska staten och den rycktes bort med hjälp av en helikopter. Det märkliga är att det i byn Pals i Katalonien finns en nordamerikansk radiostation (Radio Liberty) som sänder program till öststaterna.

*

PERPINYÀ kommer att få universitetsutbildning i katalanska sedan den franske utbildningsminister helt nyligen upphört att opponera sig mot införandet av en linje i katalanska språket och litteraturen vid stadens universitet. Katalanska undervisas vid de franska universiteterna sedan flera år tillbaka men bara som ett särskilt ämne inom linjerna för de spanska språken. Vad man vill nu är att det katalanska språket och litteraturen blir en särskilt linje med samma status som motsvarande linjer för andra moderna språk.

*

Böcker

ARETS OKTOBERPRISER delades ut i Valencia i år utan den

traditionella glansen på grund av de svåra översvämningar som i höst drabbat denna region. Essäpriset Joan Fuster vanns av Josep Iborra för ett verk om samma författare som har gett namn åt priset: "Fuster portåtil". Romanpriset Andrömina - på motsvarande 12.500 kr liksom det förra priset - tilldelades Joan Monjo för boken "Tocat d'ombres", en "roman om barocken" som författaren uttrycker det. Jaume Pont från Lleida erhöll poesipriset Vicent Andrés Estellés för en diktsamling som, enligt juryn, "gör den provensalska och arabiska lyriken på modet igen".

*

EN NY LÄROBOK I KATALANSKA, "Clariana", har kommit ut i höst i Barcelona, publicerad av Bokförlaget Pleniluni. Den är avsedd främst för vuxna icke katalansktalande som bor i Katalonien. Verkets upphovsman Joan Baró i Cerqueda och Jaume Bonaventura i Ivars tillämpar en ny originell metod. Varje lektion innehåller en seriotecknad episod av en novell. I övningsdelen finns bl. a. ett dominospel för att öva grammatik. Till boken hör också kassetband med katalanska sånger av kända artister.

*

ARBETARRÖRELSEN i Katalonien från 1840 till 1975 beskrivs i "Obrers de Catalunya", en bok av Josep M. Huertas Claveria publicerad av Förlaget L'Avenç. Författaren kallar sitt verk "en handbok om den katalanska arbetarrörelsen" och analyserar speciellt CNT (anarkosyndikalistiska fackföreningen), lerrouxismen, socialismens inverkan och händelserna under de våldsamma två första årtiondena av vårt århundrade. Boken innehåller också viktiga fakta om arbetarnas vardagsliv (demografi, löner, levnadsvillkor, maträtter och fritid). I sin beskrivning av förhållandena under Francotiden berättar J. M. Huertas om arbetarrörelsens

organisation under diktaturen. Under sitt arbete har författaren ställts inför stora svårigheter, eftersom förra seklets sista tjugo år är dåligt dokumenterade och ett stort forskningsarbete är kvar att göra. Själv har han som basmaterial använt litteratur, tidningar och muntliga berättelser från denna tidsperiod.

*

ESPRIU PÅ SPANSKA. Utgivningen av de två senaste banden av Salvador Esprius' samlade verk i spansk version har föranlett kulturministeriet i Madrid att tilldela det spanska nationalpriset i översättning till Ramon Pinyol i Balash och Andrés Sánchez Robayna. Trots att Salvador Espriu är den mest kända levande katalanska poeten, började översättningen på allvar till spanska av hans verk - bortsett från några enstaka delar på 60-talet - först 1980 då "Años de aprendizaje" (band 1) kom ut. Man räknar att Esprius samlade verk kommer att uppta minst nio band. Han finns redan sedan flera år tillbaka översatt till franska, engelska, portugisiska, italienska, ryska och svenska.

*

140.000 EXEMPLAR är en avsevärd siffra då det gäller en katalansk roman. Dit har de arton upplagorna av "Mecanoscrit del segon origen" (Mekanoskrift av det andra ursprunget) av Manuel de Pedrolo nått. Det är en science-fictionbok som har fått en stor framgång bland ungdomen.

*

PÅ ÅRETS BOKMÄSSA i Frankfurt hade Förbundet Bokförläggare på Katalanska en monter där alla förläggare i de Katalanska länderna var representerade. Trots den ekonomiska krisen som har drabbat Spanien särskilt hårt, fortsätter bokmarknaden att expandera i landet, speciellt i de Katalanska länderna där det 1981 publicerades 2.150 titlar på katalanska, en siffra som

kan jämföras med cirka 1.000 titlar år 1977.

*

MERCÈ RODOREDAS roman "Mirall trencat" har nu kommit ut i Tyskland i översättning av Angelika Maass ("Der Zerbrochene Spiegel", Bokförlaget Suhrkamp, Frankfurt). Det är den tredje boken av Mercè Rodoreda som översätts till tyska. Tidigare har man översatt "La Plaça del Diamant" och "Viatges i flors".

*

EN KATALANSK-ENGELSK/ENGELSK-KATALANSK handelsordbok har nyligen kommit ut, publicerad av Gironas Handelskammare. Joan Ferrer i Santaló är verkets upphovsman.

*

DEN "LÄRDE KATALANEN" i "Gabos" "Hundra år av ensamhet" har som bakgrund och verkliga gestalt författaren och dramaturgen Ramon Vinyes (1882-1952). Vinyes, som flyttade till Colombia 1913, erhöll en stor prestige i landet och spelade en betydelsefull roll i uppfostran av unga intellektuella colombianer. García Márquez var elev till honom och bodde sedan några år på 60-talet i Barcelona. Efter utgivningen av romanen "Hundra år av ensamhet" såg han speciellt till att den katalanska versionen skulle vara den första färdiga översättningen till ett annat språk.

*

JOAN COROMINES arbetar redan med den sista delen av sin "Diccionari Etimològic i Complementari de la llengua Catalana" av vilken Förlaget Curial nyligen har publicerat det tredje bandet. Den 77-åriga Corominas, som har två medhjälpare, ägnar tolv till fjorton timmar dagligen från måndag till fredag åt detta verk, som troligen kommer att omfatta sju band. Om arbetet kan fortsätta i samma takt räknar man med att ordboken kommer att vara färdig om cirka två år. Denna ordbok

anses vara det viktigaste verket i romanistik under utarbetande i hela världen.

*

Teater

FINLAND deltog i år i den Femtonde Teaterfestivalen i Sitges med Raatiko Dance Theatre som uppförde sitt verk "Toe Dance". Det är ett enkelt stycke med drag från Marionetteater, mimik och akrobatik. I Festivalen deltog, förutom katalanska teatersällskap, teatergrupper från Kanarieöarna, Madrid, Galicien (som presenterade en pjäs på galiciska) och från utlandet.

*

"TERRA BAIXA", Ängel Guimeràs mest kända teaterpjäs använd även som libretto till d'Alberts opera "Låglandet" (1903) har nu spelats in på video. Videoinspelningen kommer att marknadsföras av Enric Majós teatersällskap, som också har uppfört pjäsen.

*

Film

ELS COMEDIANTS, den internationellt mest kända katalanska gatuteatergruppen har nyligen visat sin första film "Somnis d'un carrer" (En gatas dröm). Premiären har ägt rum på gatan, på en jättebildskärm vid torget Plaça del Rei i Barcelonas Barri Gòtic.

*

Konst

KYLA, mysticism, djuphet, sensualitet och band till Medelhavet är de viktigaste egenskaperna som konsthistorien har tillskrivit den blå färgen, bortsett från den klassiska tolkningen som symbol för adel och lojalitet. Och under rubriken "blå" anordnade i höst konstkritikern Victòria Combalia en utställning med målningar av femton nutida katalanska konstnärer, bland dem Antoni Tàpies, Joan Hernández Pijuan, Maria Girona,

Silvia Gubern och Xavier Grau. Med sådana temautställningar anser Combalia att man kan överskrida gränserna för de kollektiva utställningarna, ett arrangemang som numera varken tillfredställer artisterna eller galleriägarna.

*

DE FLESTA målningar som Dalí förvarat i utlandet skall kunna återföras till Spanien efter det att den katalanska målaren träffat en överenskommelse med sin styvdotter Cécile Eluard. Efter Gala Dalís död i år, hade man så länge arvsfrågan förblev olöst i flera länder som försiktighetsåtgärd beslagtagit de verk som Dalí hade deponerat där. Cécile, Galas dotter från sitt tidigare äktenskap med poeten Paul Eluard, har nu delvis avstått från sin arvedel i målningarna. De kommer att bli kärnan i en stor utställning ägnad åt konstnären som planeras i Spanien nästa år. Samtidigt är Dalís författarskap på väg att publiceras av Editorial Mediterranea i Barcelona. Hans brev, artiklar och böcker från 1919 till 1974 kommer att omfatta hela 10 band. Däremot anses Dalí vara en långsamt arbetande målare (en tavla per år) och själv har han sagt att han var född till att bli författare, inte målare.

*

Musik

UNDER BARCELONAS MUSIKFESTIVAL i höstas uruppfördes operan "Botxi, botxi" (Bödel, bödel) av Lleonard Balada, en katalansk tonsättare bosatt i Förenta Staterna sedan tjugosex år. Operan skrevs på beställning av Festivalens organisatörer och har som grund för librettot texten till en nordamerikansk sång. Balada är lärare vid Carnegie Mellon University i Pittsburg och en flitig tonsättare, med två uruppförande till i USA i höst: den symfoniska dikten "Sardana" och orkesterstycket "Quasi un pasodoble".

*

TRE STYCKEN KATALANSKA GRAMOFONINSPELNINGAR har tilldelats två priser av det spanska kulturministeriet. Skivinspelningen "Obra de Joan Guinjoan" (Joan Guinjoans verk) helt ägnad åt denne nutida katalanska tonsättare har fått priset för "ett framträdande musikskapelseverk av en spansk tonsättare". Samtidigt har det spanska Joaquín Turinapriset getts till tre grammfonskivor från samma bolag med inspelningar av violinisten Gonçal Comelles och pianisten Antoni Besses.

*

Gastronomi och viner

LA CUINA (Köket) är namnet på en ny katalansk tidskrift om gastronomi och viner som skall komma ut en gång i månaden. Det första numret ägnades åt svampar och höstens gastronomiska traditioner i Katalonien. Bland tidskriftens styrelsemedlemmar finns Néstor Lujan, känd författare och journalist sedan många år specialiserad på gastronomiska ämnen. Tidningen kommer ut i en tid då man i de Katalanska länderna erfar ett uppsving i intresset för allt som har att göra med kokkonst.

*

DET FÖRSTA VIN från höstens skörd i Frankrike kom i år från Salanca i Catalunya-Nord (Roussillon), hela trettio dagar före det berömda Beaujolaisvinet, vilket hittills har varit det första som nått konsumenterna efter vinskörden. Om reklamkampanjen för Salancasvinet var lika stor som för de kända märkena, skulle man behöva ändra det berömda utropet "Le Beaujolais nouveau est arrivé!" som blir dagens händelse i Frankrike - och för övrigt i andra europeiska länder - någon gång i november varje år. Det nordkatalanska rekordvinet kommer från vingårdar som är äldre än fem år och framställs av druvsorten merlot-bordeaux. Det har 12,3%

alkohol och marknadsförs av bolaget Vignerons Catalans. Ett annat vin från Catalunya-Nord blev också en nyhet i år. Det är Banyulsvinet Robert Doutres 1977 som serverades i Versailles vid en middag till de statsmän som samlades där i juni under ett toppmöte.

*

BARBRA RÖNÉPELT-ALTAVALU

CORREU

Publicacions rebudes:

Omnium Cultural, núm. 58, Barcelona

Butlletí interior dels Seminaris de la Delegació d'Ensenyament Català d'Omnium Cultural, núm. 183

Butlletí del Centre Català de Lausana, Suïssa, núm. 37

Butlletí del Casal Català de Llenguadoc, núm. 40

Som i serem, d'Amsterdam, núm. 25

Catalunya, de Toronto, Canadà, núm. 60

Casal Català de Montevideo, Uruguai set/oct. 1982

L'Opinió, Premià de Dalt, núm. 9

Full d'Informació a les Escoles, núm. 19

Nostra Veu, de Costa Rica

Nova Veu, UDC, núm. 110, Barcelona

Xipreret, de L'Ateneu de Cultura Popular de l'Hospitalet

Butlletí informatiu núm. 8 del Centre Català de Santiago de Xile

Kulturrådet informerar, núm. 8

Kulturtidskriften, suplement 1983

Nissaga, Barcelona, núm. 1

Mundo Obrero, núms. 198, 206, 208

Presència Evangèlica, Barcelona núm. 58

Cuenta Atràs, núm. 3

Papers de Joventut, núm. 1

España 82, núms. 111, 112, 113

Felicitações de nadal de:

Centre Català de Santiago de Xile

Casa Nostra de Möglingen, Alemanya

Casa Nostra de Winterthur, Suïssa

Casal Català de Brusel·les

Cartes i circulars de:

Centre de Documentació Política

Fundació Figueras, Centre d'Estudis d'Història Contemporània

Centre d'Estudis Catalans, Universitat de la Sorbona, París, amb motiu d'un col·loqui sobre el Passat, Present i Esdevenidor de l'Agricultura a Catalunya, i exposició de fotografies catalanes dels anys 30.

Del Professor Tilbert Stegmann de l'Universitat J. W. Goethe de Frankfurt Còpies del "Decàleg del castellanoparlant a Catalunya" i informació d'activitats culturals catalanes a Frankfurt.

Centre d'Estudis Històrics Internacionals, de l'Universitat de Barcelona

Informació de programes de televisió en català i del llibre "L'any 2000, un repte per a Catalunya" de J.A. Guibernau, de A.K.L., Winterthur, Suïssa

Informació de Casa Nostra de Winterthur i Schaffhausen, Suïssa

Bases del Concurs Cançó 83 del Dep. de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Memoràndum de la Coordinadora Europea d'Associacions d'Emigrants Espanyols, Kassel, Alemanya

Programa del "Festival för Kulturtidskriften", de Stadsbiblioteket, Göteborg

L'Ambaixada d'Espanya

Immigrant-Institutet, Estocolm

Club de los Cronopios, Estocolm

Laie, Estocolm

ABF, Estocolm

Sainvi, Vilajoiosa, Alacant

Casa Nostra de Winterthur, Suïssa

Òmnium Cultural, Barcelona

Fieas, Estocolm

Invandrarnas Kulturcentrum, Estocolm

Inter Holidays, Màlaga

Hotel Principal, Barcelona

Universitat d'Uppsala

Pere Barrufet, Aarau, Suïssa

Grup de Danses d'Aleixar, Mallorca

Editorial Moll, Ciutat de Mallorca

Ricard Moreno Vivó, L'Hospitalet de Llobregat

Roser Guinart, Barcelona

Còpia d'article sobre P. Fabra a El Món, de J.M. Ainaud de Lasarte

Ramon Boadella, Girona

Llibres rebuts:

"El Parlament de Catalunya" de part del seu President Sr. Heribert Barrera

"Vocabulari Comercial", d'Òmnium Cultural, Barcelona

"Paraules del President de la Generalitat"

"Palabras del Presidente de la Generalitat de Cataluña en Castilla y León"

"Les Excavacions Arqueològiques a Catalunya en els Darrers Anys"

"Cent Anys de Premsa a Ripoll", (1881-1980)

Programa de l'exposició Munigravat Internacional 82

Premis i Beques de Música de la Generalitat de Catalunya, 1982

"L'Arqueologia a Catalunya avui"

"Cuina i Vins de Catalunya", Recull de restaurants, fondes i cases de menjar

"Activitats maig 1981 - maig 1982

La temporada turística de 1981 a Catalunya

Diversos fullets de propaganda turística

"Tidskriften på biblioteket", de Statens Kulturråd, Estocolm

ESTAT DE CAIXA, 6-12-1982

<u>Entrades</u>		<u>Sortides</u>	
Subvenció I.E.E.	5.832:90	Pagaments fins 1-10-82	16.330:15
" Invandrar-nämnden	18.150:-	Despeses Butlletí núm. 15	2.622:80
Benefici Assemblea Anual	100:-	Rebut telefòn	122:-
Recaptació telèfon + venda llibre Espriu	226:-	Despeses vàries	429:-
Benefici festa al camp	213:-	Despeses circulars	367:-
Subvenció Statens Kulturråd	5.000:-		19.871:05
Quotes socis	6.604:46		
	<u>36.526:86</u>		

<u>Saldo anterior 1-04-82</u>	1.150:61
Entrades	<u>36.526:86</u>
	37.677:47
Sortides	<u>19.871:05</u>
A caixa 6-12-82	17.806:42
	=====

El caixer

JOAN CARLES CEBRIÀ

BARBRO RUNEFELT-TALTAVULL

I ATELJÉN

8 - 26 Januari 1983

EMALJMÅLNINGAR

Öppet:
vardagar 12-18
lör.-sön. 12-16
måndag stängt

**L'ARTISTA COL.LABORADORA EN AQUEST NÚMERO:
BARBRO RUNEFELT-TALTAVULL**

Vaig néixer a Estocolm l'any 1938 i estic casada amb el pintor Francesc Taltavull.

Des de que tinc memòria que he pintat, de manera que mai vaig tenir cap dubte en triar el meu ofici.

M'interessen totes les tècniques ja que cada impressió, cada tema, requereix un mitjà d'expressió ben definit per tal d'aconseguir el fi determinat.

Això fa que triï, per cada motiu nou, la tècnica pictòrica més apropiada, i, en conseqüència, treballo tant a l'oli com a la cera, amb esmalts, aquarel·la, pastel, mosaic, litografia, boix, estampats i cretones.

Per mi el que compta és l'expressió de la vida interior, dels sentiments, de les il·lusions, dels somnis.

La meva paleta està molt carregada de color, (fins i tot físicament!), ja que és en el color on jo trobo el mitjà per a dur l'ànima de l'espectador al nivell emocional que he sentit a priori. Com que jo no sóc massa per a escriure, i encara menys de mi mateixa, trobo que el millor que puc fer és remetre-us a qualche de les exposicions meves que són d'actualitat a Estocolm: en el taller a Konstnärshuset, i una altra al Teatre de Skärholmen.

BARBRO RUNEFELT-TALTAVULL

Barbro Runefelt-Taltavull

Estudis

Stockholms Målaraskola 1959, Konstfackskolan 1960-62, Högre Konstindustriella skolan 1963-66.

Exposicions separades

Galleri Bild och Form, Västerås 1980. Galleri Lucidor, Estocolm 1982, Taller de Konstnärshuset 1982.

Exposicions col.lectives

Casa de la Cultura, Estocolm 1975. Sörmlands Salongen, Nyköping 1976. Konstfrämjandet, Estocolm 1976, 1977. Mälargalleriet, Estocolm 1977. Galeria M, Galeria Lucidor i Konstfrämjandet, Estocolm 1978. Sörmlands Salongen, Eskilstuna, Konstnämndslokalen, Estocolm, Våra Gårdar, Associacions de l'Ateneu Popular i Bygdegårdarna, Estocolm, Svea Galleriet i Konstnärshuset, Estocolm 1979. Sörmlands Salongen, Nyköping i Museu de la Ciutat, Estocolm 1980. Galeria Heland, Konstfrämjandet, Estocolm, Sörmlands Salongen, Södertälje, i Konstnärshuset, Estocolm, exposició de membres de SKF 1981. Casa de la Cultura, Estocolm, Vårsalongen Liljevalchs Konsthall, Estocolm, Galeria Lucas, Linköping 1982.

Begues

1975 Beca estatal de treball
1978 Beca estatal
1980 Beca estatal
1981 Beca de l'Associació de Artistes Sueques Inez Leander
1982 Beca de l'Associació d'Artistes Suecs

Representada a:

Col.leccions del Rei Gustau IV Adolf, Museu Nacional d'Estocolm. Consells Generals de les provincies d'Estocolm, Östergötland, Västmanland i Sörmland. Ciutat d'Estocolm, Municipi de Nacka, Consell d'Art de l'Estat

Encàrrecs

Pintura mural d'Esmalt, Hospital de Huddinge.

Bibliografia

Enciclopèdia d'Artistes Suecs de 1967. Artistes Suecs, manual biogràfic 1982.

**SKÄRHOLMSTEATERNS
ÖVRE FOAJÉ**

Olje & emaljmalningar

**Vernissage
lördagen
den 29 Jan. 83, kl. 11 - 15**

**ÖPPET kl. 11-15
lör. 29-1, sön. 30-1
" 5-2, " 6-2**

**Sön. den 30 jan.
musikunderhållning**

BARBRO RUNEFELT- TALTAVULL

FRANCESC TALTAVULL

arr. Skärholmens
konstförening

VIATGERS ESCANDINAUS ALS PAÏSOS CATALANS

El romanticisme, en el segle XIX, va posar de moda les terres exòtiques del sud d'Europa.

Les narracions dels viatgers escandinaus a la Península Ibèrica i en particular en els Països Catalans no van ser al començament molt abundants, puix tradicionalment els viatgers acostumaven a anar a la Península italiana i a França, països amb els que, sobretot Suècia, mantenia importants relacions des de feia molts anys. Amb el temps, però, la Península Ibèrica va cridar l'atenció dels viatgers escandinaus, que la descriviren en els seus llibres.

Tenim intenció de presentar el que han escrit alguns d'aquests viatgers sobre les terres i la gent dels Països Catalans. Comencem avui amb el llibre de Robert von Kraemer "Två resor i Spanien" publicat a Estocolm l'any 1860.

Kraemer deixà Perpinyà a les dues de la nit un dia de tardor de 1851 i enfilà pel camí de Barcelona amb la diligència que hi anava. A la Jonquera començaren ja "les històries de bandits i els camins impossibles". Ferren parada a Figueres, on tenia lloc la primera menjada, que no el va seduir. Des del menjador podia veure la plaça que "oferia un aspecte molt viu, car era dia de mercat i el lloc era ple de catalans del poble amb barret en punta, ganivet al cinturó i manta multicolor a l'espatlla".

Després d'haver travessat el llit sec del Ter fan parada a Girona i finalment arriben a la Mediterrània per Mataró, on parla de "les xemeneies fumejants de les

fàbriques ...". L'impressionà el ferrocarril que pocs anys enrera s'havia inaugurat. "No he viscut mai un canvi tan total i sobtat com aquest que m'esperava. Després d'haver estat agitats com una boleta dintre el cascavell durant dos dies en aquestes "diligències primitives... tirades pels muls damunt de pedres i sots... entre crits i exclamacions, a Mataró ens vàrem poder seure en un còmode vagó i volar pels camins de ferro vorejant la platja... passant per molts pobles i per una infinitat de vinyes fins a Barcelona... La ciutat rica, industrial, bella i rebel, la capital treballadora i inquieta de la treballadora i inquieta Catalunya."

L'any 1856 anirà Kraemer altra vegada a Barcelona, aquesta volta amb vaixell, procedent de Marsella. Es va hostejar a la Fonda d'Orient, a la mateixa Rambla. La fonda no li causà una impressió molt favorable. "És un edifici de dos pisos amb la façana que dóna a la Rambla, el principal carrer de la ciutat. El pis de baix està ocupat per un cafè, un enorme portal i una barberia... Pel portal s'entra en un pati quadrilateral amb establa i unes dependències al fons. Al pati hi ha un parell de diligències."

A les habitacions del primer pis, on es troba el seu dormitori es puja "per una escala de fusta molt guerxa ... Una porta trontollosa condueix a les habitacions. Les habitacions tenen el sostre de totxo i les parets són blanques. El moblatge està format per una taula trencadissa i polsegosa, un sofà de vímet, algunes cadires del mateix material i un o dos llits de gust incert".

El senyor Kraemer no devia haver-se engreixat molt durant el seu viatge degut a la seva aversió a l'oli

d'oliva ("la seva olor sembla a la de la màquina d'un vapor") que el va obligar a viure d'ous i fruites. Per la fruita té només paraules molt elogioses. Són tan bones que fins i tot "les d'Itàlia empal·lideixen comparant-les".

Del menjador critica no solament la cuina, que li sembla dolenta, sinó també les estovalles i els tovallons que troba bruts i mal planxats (això s'explica en part perquè a Suècia la roba blanca es planxa amb calandra) i el vi, que diu és de mala qualitat. "Es comprèn molt bé perquè a Barcelona no es veuen bones farmàcies, les vinyes proveeixen la ciutat de poció amb abundància.

Malgrat les - per a ell - dolentes experiències culinàries, l'estada a Barcelona va ésser positiva, amb excepció potser dels fets ocorreguts en una visita a Mataró. Una colla de nois el varen insultar i encara li van llençar alguna pedreta, segons ell, potser perquè va ofendre el seu patriotisme per l'escassa atenció que va prestar a l'església de la ciutat, que ells probablement consideraven "la vuitena meravella del món".

Com molts dels viatgers del segle passat Kraemer exposa més o menys obertament el seu pensament i, naturalment, els seus prejudicis que són els de l'època.

"Barcelona és una ciutat industrial rica i la gent de Catalunya és viva, valenta, treballadora, emprenedora, inquieta i amant de la llibertat... Aquest poble del sud amb temperament no comprèn ni entén la llibertat de la forma tranquil·la com ho fa la gent del nord. Quan estimen la llibertat ho fan amb passió. La mantenen solament per uns instants com si fos una explosió... Però, de seguida algun dèspota assoleix fàcilment posar

el seu tron sobre les ruïnes - fins que una altra explosió el faci anar per l'aire... El poble inquiet de Catalunya no ha acomplert encara el seu paper històric... Si aquest poble, amb altres condicions, es separés alguna vegada de l'estat espanyol i visqués per la seva banda, m'atreveria a predir que aquesta vida seria brillant però curta, molt curta, és clar!".

Deixem només constància del que Kraemer, viatger del segle passat, ha escrit. Com que el bon senyor és mort fa ja temps és difícil fer-lo entrar en polèmiques. Això correspon ara als lectors d'aquest butlletí. Per al pròxim número prometem presentar un altre viatger!

JOAQUIM MASOLIVER

LLISTA D'ADRECES DELS SOCIS

Eva Abrahamsson
Storvretsv.140
163 60 Spånga

Salvador Alegret i Sanromà
Marsens,57 àtic 1a.
Barcelona-24

Rosa-Maria Almeida
Tempelriddarv.4 2tr
127 34 Skärholmen
Tel. 08/46 92 23

Henrik Almeida
Tempelriddarv. 4 2tr
127 34 Skärholmen
Tel. 08/46 92 23

Maria Montserrat Almeida
Tempelriddarv.4.2tr
127 34 Skärholmen
Tel. 08/46 92 23

Roser Almeida
Tempelriddarv.4 2tr
127 34 Skärholmen
Tel. 08/46 92 23

Jordi Arboix Iglesias
Rönholmstränd 7 bv
127 42 Skärholmen
Tel. 08/710 34 86

Jordi Arkö
Hökensg.8 B
116 46 Stockholm
Tel. 08/42 34 43

Regina av Geijerstam
Gruppgränd 2A
752 35 Uppsala
Tel.018/13 79 49

Miquel Badia
Måndagsv. 27
123 60 Farsta
Tel. 08/64 70 88

Francesca Badia
Måndagsv. 27
123 60 Farsta
Tel. 08/64 70 88

Montserrat Bassa-Engström
Fjogestagränd 2A 2tr
124 46 Bandhagen
Tel. 08/749 20 50

Ove Bergfeldt
Artillerig.99 4tr
115 30 Stockholm
Tel. 08/67 48 72,
arb. 08/67 04 70 ank. 145

Miguel Benito
6:te Villagatan 10A
502 44 Borås
Tel. 033/10 56 52
arb. 033/13 60 70

Åke Berglund
Stupv. 65 nb
191 42 Sollentuna
Tel. 08/96 35 82

Lars-Åke Bergman
Lodjurets gata 238
136 64 Handen
Tel. 08/777 27 85,
arb. 0753/711 20

Ramon Bohigas
Sibeliussgängen 32 nb
163 24 Spånga
Tel. 08/752 70 26

Rosa Bonk
Ynglingag. 11
113 47 Stockholm
Tel. 08/33 09 85

Robert Bonk
Ynglingag. 11
113 47 Stockholm
Tel. 08/33 09 85

Mercedes Bordoy-Bergman
Lodjurets Gata 238
136 64 Handen
Tel. 08/777 27 85,
arb. 08/777 40 12

Jordi Bota
Västra Islandsg.9
802 22 Gävle
Tel. 028/10 30 57,
arb. 026/18 42 10

Joan Burguès Rius
Grimv. 5
182 62 Djursholm

Henrik Brockdorff
Gunlögsgade 46 ltr
Copenhaguen, Dinamarca

Josep Maria Caba Boixadera
Huggarv. 47 ltr
137 00 Västerhaninge

Francesc Cabrera Llauradó
Ångermannagatan 199 2tr
162 22 Vällingby
Tel. 08/739 28 63

Lluís Capistrano
Valhallav. 120 nb
114 41 Stockholm
Tel. 08/63 95 81

Joan Caralps
Natt och Dags gränd 24 ltr
162 32 Vällingby
Tel. 08/38 31 23

Albert Cardelús Gassiot
Bjursättag. 138
124 42 Bandhagen
Tel. 08/99 87 27

Joan Casanovas Via
Västgötag. 18
116 27 Stockholm
Tel. 08/42 28 97

Ramon Cavaller
Surbrunnsg.10
114 21 Stockholm
Tel. 08/15 96 72

Joan Carles Cebrian
Pepparv. 30
123 56 Farsta
Tel. 08/93 43 07,

Marie Louise Cebrian
Pepparv. 30
123 56 Farsta
Tel. 08/93 43 07

Maria Claustre Svensson
Hagalundsg. 44 X
171 50 Solna

Delfí Colomé i Pujol
Spanska Ambassaden
Oscarsg. 35
Oslo 2, Noruega

Jordi Creixell i Sans
Consell de Cent 289 ler.2a.
Barcelona-11

Josep Custòdio i Fitó
Alegre de Dalt, 56
Barcelona-24

Maria del Carme Dahlin
Villag. 18-20
114 32 Stockholm
Tel. 08/20 45 55

Hans Dahlin
Villag. 18-20
114 32 Stockholm
Tel. 08/20 45 55

Manuel de las Heras
Brauneggerstr. 32
KONSTANZ. Bodensee, RFA

Mercè de las Heras
Hägerstensallé 66
126 55 Hägersten
Tel. 08/767 00 40 ank. 177

Ernest Dethorey
Box 102
186 00 Vallentuna
Tel. 0762/782 49

Gertie Dethorey
Box 102
106 00 Vallentuna
Tel. 0762/782 49

Josep Domènech
Humlegårdsg. 19 3tr
114 46 Stockholm
Tel. 08/20 31 61,
arb. 11 13 46

David Domènech Faure
Humlegårdsg. 19 3 tr.
114 46 Stockholm
Tel. 08/20 31 61

Benet Droguet
42 Alice St Park Side
AYR 4807 Queensland, Austráli

Birgitta Ehnberg
Nysättrav. 20 C
181 61 Lidingö
Tel. 08/766 20 45

Maria Teresa Ekholm
Norrgatan 30 A
703 56 Örebro
Tel. 019/11 62 99

Annette Elmblad
Ångermannag. 199
162 22 Vällingby
Tel. 08/739 28 63,
arb. 08/787 75 09

Stefan Engström
Fjögestagränd 2A 2tr
124 46 Bandhagen
Tel. 08/749 20 50

Roser Esclasans i Jové
Massens, 57 àtic 1a.
Barcelona-24

Merceditas Fabregat
Gran Via, 492
Barcelona

Mercedes Faure
Diputació, 50 4t.la.
Barcelona

Maria Rosa Faure de Domènech
Humlegårdsg. 19 3tr.
114 46 Stockholm
Tel. 08/20 31 61

Ronald Franklin
Folkkungag. 65
116 22 Stockholm
Tel. 08/40 05 34,
arb. 08/63 10 40 ank. 5879

Elisa Frelin
Vita Liljans väg 34 ltr.
127 34 Skärholmen

Rosa García
Tombolav. 10 nb
126 31 Hägersten
Tel. 08/18 64 43

Josep Garriga Serrats
Johannesg. 4 ltr. ö.g.
111 38 Stockholm
Tel. 08/21 95 36

Manuel Gelada
Landalaberg 38
411 29 Göteborg

Jaume Gil Grau
St. Anneg. 29B
611 33 Nyköping
Tel. 0155/866 18

Antoni Girbau
Karlundsg. 50 3 tr.
151 50 Södertälje
Tel. 0755/805 97

Britt Gisbert
Virebergsv. 10
171 40 Solna
Tel. 08/83 80 10

Carles Gisbert
Virebergsv. 10
171 40 Solna
Tel. 08/83 80 10

Joan Gonzalo
Kanalv. 37
191 44 Sollentuna

Lena Hansson
Alegre de Dalt, 56
Barcelona-24

Joan Hernández Mora
Plaça José Antonio, 9 2on.3a.
Mahô, Menorca

Marisa Hulthén
Näsbydalsv. 8 14tr.
182 31 Täby
Tel. 08/758 43 57

Stig Hulthén
Näsbydalsv. 8 14tr
182 31 Täby
Tel. 08/758 43 57,
arb. 08/22 80 80

Kjell A. Johansson
Åbov. 4
291 62 Kristianstad
Tel. 044/10 11 07

Inge Johnson
Skattegårdsv. 208
162 45 Vällingby
Tel. 08/739 29 09,
arb. 08/752 13 48

Pilar Johnson
Skattegårdsv. 208
162 45 Vällingby
Tel. 08/739 29 09,
arb. 08/24 66 11

Sven Joseph
Svedjev. 19
Lidingö
Tel. 08/767 44 58

Francesca P. Jönsson
Tegv. 4
175 45 Järfälla

Tulla Kinnunen
Huggarv. 47 ltr
137 00 Västerhaninge

John Kok Petersen
Bedstedvej. 94
4100 Ringsted, Dinamarca

Diana Krull
Inteckningsv. 99 ltr.
126 43 Hägersten
Tel. 45 70 01

Ramon Larray
Kvarngårdsg. 12B ltr.
753 28 Uppsala
Tel. 018/13 53 57

Josep M. Lloveras
24, Place des Vosges
750 03 Paris, França

Joan Maimó
Restiernsg. 29 2tr.
116 31 Stockholm

Jordi Marimon
Nämndemannav. 158
145 57 Norsborg
0753/779 81

Sebastià Màrquez
Randersg. 95
163 43 Spånga
Tel. 751 98 64

Joana Martí Garriga
Slussv. 21 4tr.
211 30 Malmö

Joaquim Masoliver
Odeng. 100 3tr.
113 22 Stockholm
Tel. 08/32 84 45,
arb. 081/15 01 60 ank. 1492

Gunilla Masoliver
Odeng. 100 3tr.
113 22 Stockholm
Tel. 08/32 84 45

Maria Lluisa Masoliver
Rbla. Catalunya, 125
Barcelona-8

Miquel Massana
Kontrollvägen 11
126 39 Hägersten

Pere Miquel
Storvretsv. 76 6tr.
142 00 Trångsund

Maria Miquel
Storvretsv. 76 6tr.
142 00 Trångsund

Francesc de B. Moll
Plaça d'Espanya, 12
Ciutat de Mallorca

Josep Navarra
P.K. 381
Sofia, Bulgaria

Núria Nilsson
Hägerstensv. 175 2tr
126 53 Hägersten
Tel. 08/18 07 96

Pilar Obiols Ariño

Karlbergsv. 87 6tr
113 35 Stockholm
Tel. 08/33 88 07

Josep Obiols Ariño
Vanadisv. 31
113 23
Tel. 08/83 26 53

Carme d'Obiols
Göran Perssons väg 19 nb
171 55 Solna
Tel. 08/83 26 53

Josep M. Obiols de Lacoma
Göran Perssons väg 19 nb
171 55 Solna
Tel. 08/83 26 53

Antoni Olives
Frövåg. 5 2 tr
124 45 Bandhagen

Antonia Pérez Pomares
Levertinsg. 5
112 52 Stockholm
Tel. 08/51 98 89

Jaume Pomares Bernad
Levertinsg. 5
112 52 Stockholm
Tel. 08/51 98 89,
arb. 08/22 92 00 ank. 500

Miquel Prats Montagud
Fisksätra torg 14
133 00 Saltsjöbaden
Tel. 08/717 565 52

Mercè Vela de Prats
Fisksätra torg 14
133 00 Saltsjöbaden
Tel. 08/717 55 52

Ignasi Puigdomènech i Sitjà
Bordsv. 13 ltr
122 46 Enskede
Tel. 08/48 93 16,
arb. 08/787 81 53

Juli Rastrilla Cardona
Frejag. 4
502 39 Borås

Josep Ribera
Timotejv. 68
191 77 Sollentuna
Tel. 08/754 53 55

Bella Ribera
Timotejv. 68
191 77 Sollentuna

Eulàlia Ripoll
Hornsg. 33 B
116 49 Stockholm
Tel. 08/41 52 28

Joan Rosado
Ribeg. 170
Spånga

Enric Rovira
Gelabert, 34 ler C
Barcelona-29

Magí Rovira
Krusbärsv. 24
754 49 Uppsala
Tel. 018/25 13 24

Miquel Rovira Vall
de Vilaramo
Alg. 13 l tr.
133 00 Saltsjöbaden
Tel. 08/717 83 87

Barbro Runefeldt-Taltavull
Norrländsg. 23
111 43 Stockholm
Tel. 08/20 15 93

Toni Rönnow Rasmussen
Kronetorpsg. 56 D
212 26 Malmö

Julià Sampol
Club Natació Barcelona
Escullera de Llevant
Barcelona-3

Joan Sánchez Ruíz
Karlbergsv. 80 2tr ög
113 35 Stockholm
Tel. 08/33 69 75,
arb. 08/22 95 00

Joan Sancho
Norrbysv. 45
141 43 Huddinge

Jaume Sastre Massot
Valhallav. 69 ltr
114 27 Stockholm
Tel. 08/32 96 59

Joan Serra Pairó
Hagalundsg. 17 2tr.
171 51 Solna
Tel. 08/83 60 60,
arb. 08/59 02 80 ank. 289

Lars Sjögren
Kvarng. 2
116 47 Stockholm

Birgitta Sjöholm
Kolmårdsv. 15
181 64 Lidingö
Tel. 08/766 46 62

Ylva Sohlman
Karlbergsv. 80 2tr ög
113 35 Stockholm
Tel. 08/33 69 75,
arb. 08/24 52 00

Lluís Solanes
Långhörnsgr. 36 A
417 25 Göteborg
Tel. 031/54 76 05

Isidre Solé
Tre Liljor 6
113 44 Stockholm

Karl Söderberg
Idunav. 30
216 19 Malmö

Francesc Taltavull
Norrländsg. 23
111 43 Stockholm
Tel. 08/20 15 93

Pere Torrent i Castany
Freskv. 13
831 45 Östersund

Bärbel Vall
Helsingforsg. 49 3 tr.
163 42 Spånga
Tel. 08/750 90 81

Jaume Vall
Helsingforsg. 49 3tr
163 42 Spånga
Tel. 08/750 90 81,
arb. 08/762 80 00

Antoni Valldeperas
Skåneg. 91 4tr.
116 37 Stockholm

Adolf Vilaró
Solbergav.
135 67 Tyresö

Josef Wretman
Stockholmsbackarna 30
127 43 Skärholmen

Teresa Wretman
Stockholmsbackarna 30
127 43 Skärholmen

Alf Widlund
Segebersta gård
190 60 Bålsta
Tel. 0171/721 75

Lennart Frick.
L'AMENÇA. Traducció
de Josep M. Custòdio.

L'Esparver, 18.
Les dificultats que un noi té per
adaptar-se a la nova ciutat on ha
anat a viure i a la nova escola on
no coneix ningú.

**Demaneu
el catàleg a:**

**Apartat de
Correus, 9487
Barcelona**

**EDICIONS DE
LA MAGRANA**

BARRO RUMFELT-TATAVULL

CURIAL AND GUELFA

Translated from Catalan
by Pamela Waley

This is a translation of an anonymous fifteenth century Catalan historical romance, written between 1440 and 1460. The unknown author was thus a contemporary of Sir Thomas Malory and like him was fascinated by tales of courts and tournaments, of knights errant and fair damsels. But whereas the Morte d'Arthur is restricted to a reworking of traditional material, this is a historical novel, set in the thirteenth century — some two centuries before it was written — and it reflects the personalities and events of that age as well as the interests and politics of his own time. The adventures of the hero, Curial, take him from Italy to Germany, France, Sinai, Greece, Jerusalem, England, Tunisia and Turkey — strangely, never to Spain. The author's rather ingenuous enthusiasm for classical antiquity adds a characteristically Renaissance tone to a novel which also contains much humour, whose characters are far more convincing and complex than is usual in medieval fiction and in which there is surprisingly strong criticism of the activities of jousting and tournaments. It is a classic of European literature and this translation now makes it accessible for the first time in English.

Pamela Waley is Senior Lecturer in Italian and Spanish at Westfield College, University of London.

Available 300pp 0 04 823 217 3 £9.95

Order Form

This book is available from all good bookshops. In case of difficulty simply complete and return this form with your payment. Please add a token delivery charge of £0.75 per order within the UK, £1.50 per order for overseas surface delivery.

Please supply copy/ies of CURIAL AND GUELFA @ £9.95

I enclose a cheque for

or charge my Access/Eurocard/Barclaycard/Visa No*

* Credit card customers may also order by telephone. Call Hemel Hempstead (0442) 56089 for 24 hour service.

Name

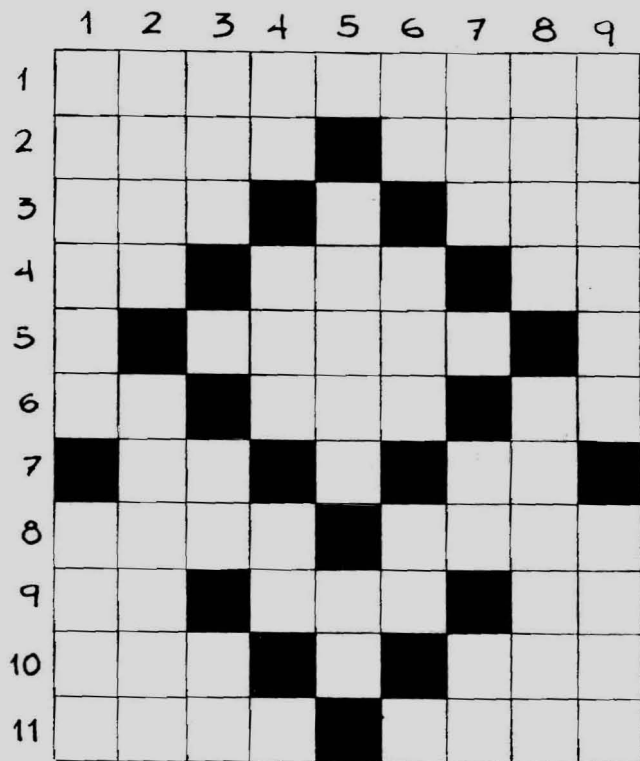
Address

Return to: Sales Department,
George Allen & Unwin,
PO Box 18, Park Lane,
Hemel Hempstead,
Herts HP2 4TE.

CG 1082

George
Allen & Unwin

MOTS ENCREUATS, núm. 6
per Magí Rovira

Horitzontals

1) Filòsof i matemàtic grec. 2) Inscripció que porta la Santa Creu. Fruita de la morera. 3) Al revés, joc popular. Adjectiu possessiu. 4) Nota musical. Organització terrorista internacional. Sis-cents. 5) Escriptor mallorquí. 6) Al revés, terminació d'infinitiu. En francès, amic. Inflexió, so. 7) Pronom. Consonants. 8) A reveure. Sigles dels comunistes dissidents. 9) Nota musical. Minyó, al.lot. Dos. 10) Antoni. Llettra grega. 11) Trumfo, as. Forat, tall.

Verticals

1) Patollar, potejar. Ast. pal. 2) Població mallorquina. Gall dindi. 3) Soroll, espetec. Vocals repetides Negació. 4) Gemec. Franc, costat. Numeral cardinal. 5) Rei de Catalunya. Dominic. 6) Um, Olm. Famos boxador mahometà. Arbre mediterrani. 7) Beguda alcohòlica cubana. Útil, apte. Erb. 8) Al revés, gravador francès del segle passat. Peix d'aigua dolça. 9) Ratificació, aprovació. Mèu, crit felí.